

УДК 687.004

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ КОЛЬОРУ ТКАНИНИ ПІСЛЯ ПРАННЯ

І. О. ЗАСОРНОВА, В. О. КОВЕРЧУК
Хмельницький національний університет

Визначення зміни кольору тканини після прання є особливо важливим для дитячого одягу, який сильно забруднюється у процесі експлуатації. Для дослідження обрано дитячу куртку для дівчинки ясельної групи, яку виготовлено з болонієвої тканини, артикул L790, виробник “Дюспо Мілкі”, Китай [1]. Куртку виготовлено з тканини трьох різних кольорів: червоного – 3025, сірого – 8601, світло-сірого – 8003. Тканина має сертифікат Oeko-Tex 100 Class III, що підтверджує відповідність європейським нормам екологічної та гігієнічної безпеки для верхнього одягу [2].

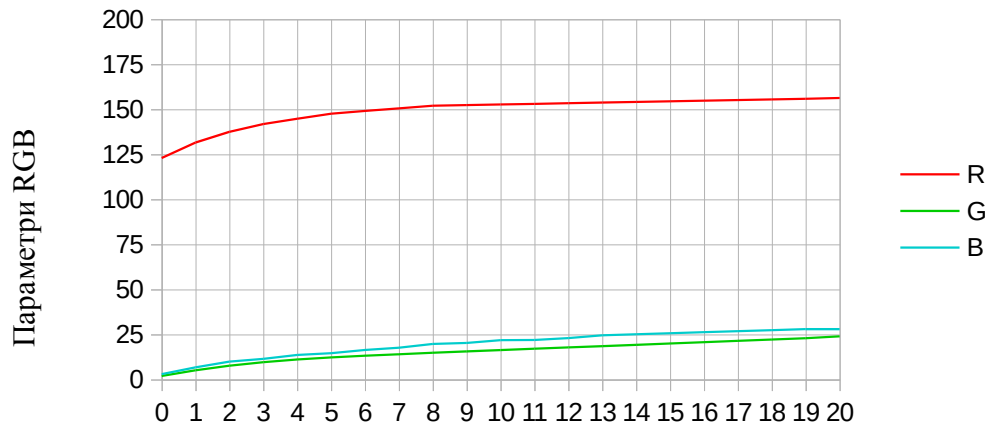
Актуальність дослідження підтверджена відсутністю даних стосовно зміни кольору тканини куртки для дівчинки ясельної групи (артикул L790, фірма-виробник “Дюспо Мілкі”, Китай) після прання у машинах-автоматах.

Відомі на сьогодні методи визначення зміни кольору тканин передбачають порівняння кольору після прання з еталоном (тобто тканиною до прання). Проте, використання цього методу ускладнене. Саме тому, необхідно використовувати об’єктивний метод визначення параметрів кольорів плоских об’єктів, запропонований на кафедрі ТКШВ [3, 4].

Згідно з методикою визначення кольорів подальше дослідження проводять, використовуючи віртуальні копії зображень проб після прання. Запропоноване авторами методики спеціальне програмне забезпечення GIMP може здійснювати вимірювання RGB (red, green, blue) параметрів кольорів у пікселях, відсотках і кодах.

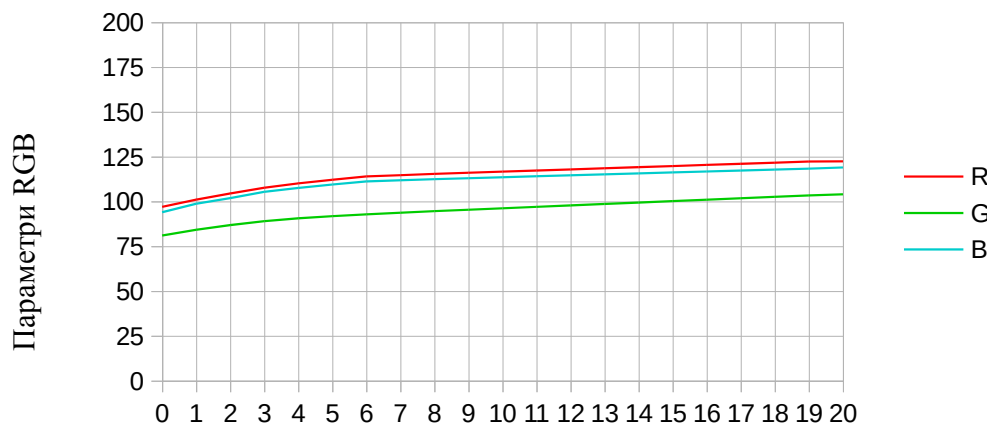
Прання виконано у пральній машині INDESIT E2SC 2150W. Обрано режим прання для кольорового одягу, температура пральної суміші (порошок Ariel автомат Color Touch і вода) дорівнювала 30⁰С, режим віджимання 2000 об/хв. Кількість циклів прання дорівнювала 20 разів. Оцінку проб проводили після кожного прання з використанням оптико-скануючого пристрою (Epson Perfection V370 Photo).

Зображення проб до і після прання підтвердило, що зміну кольору практично неможливо сприйняти органолептично. Оскільки наведені віртуальні копії проб до прання і після 20 циклів прання важко розрізнити, особливо різницю між проміжними пробами (19 і 20 цикли). Проте, запропонований метод дозволяє чітко визначити різницю між зразком до прання і зразком після прання. Про це свідчать наведені параметри кольорів RGB моделі, (рис. 1-3).

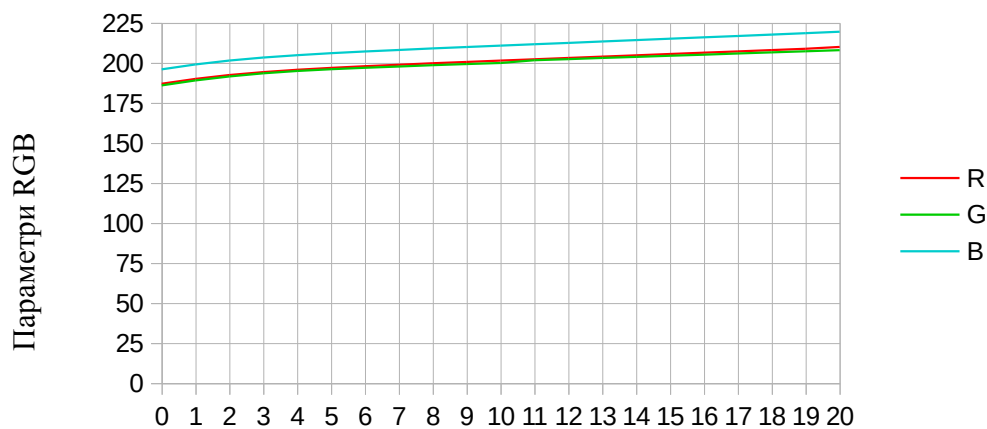
Кількість циклів прання

Рис. 1. Графік дослідження зміни кольору червоної тканини після прання

Кількість циклів прання

Рис. 2. Графік дослідження зміни кольору сірої тканини після прання

Кількість циклів прання

Рис. 3. Графік дослідження зміни кольору світло-сірої тканини після прання

Початкові та кінцеві дані, а також середній показник зміни параметрів RGB наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика зміни параметрів RGB кольору тканини до і після прання

Колір тканини, артикул L790, виробник “Дюспо Мілкі”, Китай	Складова кольору	До прання	Після 20 циклів прання	Різниця показників	Середній показник зміни параметрів
червоний - 3025	R	123	156	33	26,67
	G	2	24	22	
	B	3	28	25	
сірий - 8601	R	97	122	25	24,33
	G	81	104	23	
	B	94	119	25	
світло-сірий - 8003	R	187	210	23	23,00
	G	186	208	22	
	B	196	220	24	

Графіки дослідження показали збільшення усіх параметрів RGB у результаті прання. Тобто, колір став світлішим, оскільки білому кольору відповідають параметри RGB 255,255,255, а чорному - RGB 0,0,0. Найбільше змінює середній показник параметрів кольору тканина червона - 3025 (майже на 27), найменше тканина світло-сіра - 8003 (на 23), тканина сірого — 8601 кольору (на 24), яка займає проміжне положення. Знебарвлення червоного кольору можна пояснити меншою стійкістю барвника у порівнянні з чорним барвником, який використовують для забарвлення тканини у сірий та світло-сірий кольори. Подальшу стабілізацію процесу можна пояснити тим, що вимивання барвника ускладнюється з кожним циклом прання.

Література

1. Текстилія. Тканина болонієва “Дюспо Мілкі”. Китай / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.tkani-textiliya.ru/tkani-dlya-odezhdi/naznachenie/kurtochno-plaschevie/plashevaya-dyuspo-milki-22-22>
2. Standart 100 by Oeko-Tex / [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.oeko-tex.com/ru/business/certifications_and_services/ots_100/ots
3. Засорнова І.О. Розробка процесу оздоблення вишивкою жіночих костюмів з урахуванням українських народних традицій: дис. ... канд. техн. наук: 05.18.19 / Засорнова Ірина Олександрівна. - Хм., 2012. – 205 с.
4. Засорнов О.С. Розробка методу і оцінка теплозахисних властивостей матеріалів для спецодягу: дис. ... канд. техн. наук: 05.02.01 / Засорнов Олександр Сергійович. - К., 2004. – 262 с.